

За лекарствените Взаимодействия и Взаимодействията на лекарства с храни и добавки

Вече 14 години на страниците на списание „Наука Кардиология“ говорим за комбинираната терапия на сърдечно-съдовите заболявания. Списанието запознава лекарите и с новите медикаменти – за самостоятелно приложение или комбинация. Често пишем и за фармакологичните особености на лекарствата, но почти не сме публикували статии за лекарствените взаимодействия.

Темата е изключително важна, понеже нашите пациенти обикновено приемат повече от един медикамент и страдат от повече от едно хронично заболяване. Няма човек, на който да не се налага инцидентно да приема лекарства за краткосрочна употреба – обезболяващи, антибиотици и др. Всеки от нас е свидетел на пълните торби с лекарства, които пациентите носят по време на преглед. Но рядко се замисляме за други торби, които те не ни показват – пълни с добавки и непредписани от лекар медикаменти, които се продават свободно в аптеките и се рекламират ежедневно във вестници и по телевизията.

В публикациите в научната литература обикновено се анализират „разрешените“ лекарствени комбинации – това са медикаменти, които взаимно допълват своя ефект и спомагат за по-доброто лечение на болестта. Те са тествани в практиката и в клинични проучвания и всеки лекар ги познава добре. Разбира се, не винаги избираме най-добрата комбинация, но много рядко тези комбинации са опасни за пациентите. Затова и на пазара съществуват комбинирани лекарствени форми.

Рядко се замисляме за взаимодействията между лекарствата, прилагани за лечението на различни хронични заболявания, но отново опитът от практиката ни е научил какво може да повлияе негативно на болните, а и най-опасните комбинации са известни и за тях се алармира в листовките на медикаментите.

И ние, лекарите, се влияем от реклами и смятаме, че всяко средство, което се представя по телевизията, е полезно за хората. Затова и не се замисляме за ефекта на тези продукти (добавки) върху метаболизма на медикаментите. А фирмите, които ги произвеждат, не контактуват с лекари и не разясняват тези ефекти. Някои от медикаментите, прилагани без лекарско предписание, са тествани и са известни ефектите им върху организма при комбиниране с хронично прилагани медикаменти (напр. нестероидните противовоспалителни средства могат да увредят бъбречната функция при хипертоници на лечение с АСЕ-инхибитори).

Ежедневно виждаме как пациентите приемат продукти от Гинко билоба. Вероятно всеки смята, че добавките с гинко са безобидни при комбинирането им с медикаменти. Но тези, които познават лекарствените взаимодействия, знаят, че гинко увеличава риска от кървене, т.е. опасно е едновременното приложение на гинко с антикоагуланти и антиагреганти.

Масово е мнението за ползите и липсата на опасност от приема на продукти от червена боровинка. Но замисляли ли сме се как те взаимодействат с използваните от възрастните хора медикаменти? Не, а и малко от нас знаят, че тези добавки повлияват метаболизма на почти всички лекарства.

И това са само няколко примера за взаимодействията на лекарства и добавки.

Малко знаем за взаимодействията на медикаментите с храна. Познанията ни се свеждат до това дали определено лекарство се влияе от храненето, но не и кои храна могат да променят неговия метаболизъм. Например някои зеленчуци, съдържащи витамин К, повлияват антикоагулацията с аценокумарол.

Темата за лекарствените взаимодействия е много важна за ежедневната клинична практика. Ние вече поставихме началото на научни форуми у нас да се дискутира проблематиката и да се обсъждат различните лекарствени взаимодействия.

И тук е мястото да поканя всички интересувани се от проблема на поредната конференция „От науката до леглото на болния“, където в отделни сесии ще се поставят основите на изясняването на сложните взаимодействия между лекарствата по лекарско предписание, тези без лекарско предписание, добавките и храните.

За да бъде ефективна нашата терапевтична дейност, ние трябва не само да познаваме новите лекарства с техните полезни за практиката и техните странични ефекти, но и да сме наясно с възможните лекарствени взаимодействия, за да не потискаме ефекта на медикаментите или да не увеличаваме риска от изява на нежелани лекарствени реакции. Ние сме тези, които трябва да следим пациентите за прием на добавки и да обясняваме ползите и вредите от тях.

Доц. Борислав Георгиев
Главен редактор